

Advies aan Provinciale Staten	
Tbv Statenvergadering d.d.	12-02-2018
Commissie	Ruimte & Wonen
Datum commissievergadering	29-01-2018 en 01-02-2018
Onderwerp: Voordracht Verklaring van geen bedenkingen Windpark Spuisluis	

Uw contactpersoon

M. Admiraal

AD/STG

Doorkiesnummer 023 514 3323

admiraalm@noord-holland.nl

6 februari 2018

1|19

De commissie adviseert de **Voordracht Verklaring van geen bedenkingen Windpark Spuisluis** als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 12 februari 2018.

Voor de behandeling van dit punt in de PS vergadering, zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie Ruimte & Wonen van 29 januari 2018.

4. A-agenda Ruimte

a. Voordracht Verklaring van geen bedenkingen Windpark Spuisluis (met uitnodiging van EEB en NLWM)

Het agendapunt komt in PS van 12 februari 2018 aan de orde. PS worden verzocht hierover te adviseren.

INSPREKERS

De heer **Weidema** spreekt in op persoonlijke titel. Hij woon aan de IJmuiderstraatweg in IJmuiden.

De inspreker schrok toen hij hoorde dat de windturbines naast de grootste vervuiler van Noord-Holland geplaatst zouden worden en op de plek waarvan het RIVM heeft vastgesteld dat daar niet aan de Europese norm voor fijnstof wordt voldaan.

De bewoners rond Tata Steel hadden bij Eneco afgedwongen dat er een onderzoek gedaan zou worden naar de gevolgen van turbulentie op de emissies van Tata Steel. In een eerdere uitvoering van een rapport van ESC stond dat er overleg was geweest met Tata Steel over de deeltjesgrootte en de verdeling, maar dat daarover niets bekend was. Er was wel aandacht besteed aan de zwaardere deeltjes waarbij de conclusie was dat er geen verandering in stofbelasting zou zijn buiten een afstand van 1,5 km.

Daarbinnen kon er wel een verhoging optreden van ongeveer 10%. Over de kleinere deeltjes, die verder komen dan 1,5 km., werd niet gesproken. Binnen 1,5 km. bestrijkt overigens het overgrote deel van bewoond IJmuiden, Velsen-Noord en Velsen-Zuid.

Op vragen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) over de toename van 10% werd geantwoord dat de voorgeschreven methode in het NNM (Nieuw Nationaal Model) om een diffuse bron als kolen-, erts- of schrootopslag door te rekenen, was aangepast. De bronnen werden nu als puntbronnen benaderd, m.a.w. er werd een andere weegschaal gebruikt. In het eindrapport werd in het naschrift geschreven dat dit is gedaan om de vergelijking tussen de situatie met en zonder windmolens nauwkeuriger te kunnen beschouwen en dat daardoor het verschil van maximaal 10% is weggefallen. De verschillen bleken nu minder dan 0,1% te zijn.

De bewoners hebben om een second opinion gevraagd, maar daarvoor was geen geld. De vraag dringt zich op welke van de twee meetmethoden juist is. GS hebben gekozen voor de weegschaal die de geringste toename aangaf.

GS schrijven in de conceptnota van beantwoording onder punt Ad. g van de zienswijze van de inspreker dat het door hem aangehaalde citaat uit het ESC-rapport over de hoge schoorstenen c.q. bronnen betrekking heeft op het theoretische deel van het onderzoek, dat is bedoeld om te laten zien dat het rekenmodel goed werkt en dat windturbines in bepaalde omstandigheden een effect kunnen hebben op

de verspreiding van stoffen uit schoorstenen. Er staat ook in dat bij Tata Steel aan de andere voorwaarden wordt voldaan, namelijk dat de schoorstenen en de windmolens niet even hoog zijn en dat de schoorsteen ver genoeg van de windmolen staat. Daarom zou het totale effect van de windturbines in Velsen ongeveer nul zijn. De inspreker merkt op dat hij inmiddels wel anders weet. De schoorstenen zijn 82 tot 150 meter en staan 360 tot 500 meter van de molens. De ashoogte van de windturbines is 125 meter en de draaicirkel tussen de 68 en 82 meter. Volgens de inspreker is het onmogelijk dat het stof van Tata Steel netjes binnen de bedrijfsgrenzen blijft.

De inspreker merkt op dat omdat het Windpark Spuisluis van cruciaal belang is om de noodzakelijke 685,5 MW te kunnen realiseren, GS alle bezwaren en voorwaarde van draagkracht van tafel hebben geveegd. Men vindt de gezondheid van de inwoners van ondergeschikt belang. De inspreker vindt dat men bestuurlijk niet kan wegstijven.

(Applaus van de publieke tribune)

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt waarom de inspreker bij de opmerking in het rapport dat turbulentie van lage bronnen geen negatief effect heeft, zei dat hij inmiddels wel anders weet.

De **inspreker** verwijst naar een filmpje waarin duidelijk te zien is dat stof vanaf de grond wel degelijk door turbulentie opgenomen en verder verspreid kan worden. Hij heeft dit filmpje aan de Statenleden en de heer Erbrink van ESC toegezonden. De heer Erbrink heeft daarop gezegd dat er een mixereffect bij de grond ontstaat waardoor gemengd stof over het hele zog en vooral naar boven wordt verspreid. Deeltjes tussen de 10 en 100 μ m en plaatsjesvormige deeltjes verwaaien veel verder, zoals bij Tata Steel het geval zou zijn. De heer Erbrink heeft dit echter niet in zijn rapport opgenomen.

De heer **Klein** (CU-SGP) begrijpt de zorg van de inspreker, maar heeft ook de nota van beantwoording gelezen. Het verbaast hem dat de beantwoording de inspreker niet bevredigt en vraagt hoe het komt dat men het niet een kan worden over de feiten.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vat de woorden van de inspreker op als dat de spelregels tijdens de wedstrijd zijn veranderd door een andere berekening via de puntbronnen. Hij vraagt waarom er niets met de zienswijze van de inspreker is gebeurd.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt hoe de in de stukken genoemde overleggen met de bewoners in hun werk gingen; wat is daar misgegaan?

De **inspreker** zegt dat er ongeveer vijf besprekingen zijn geweest tussen Eneco en een werkgroep bestaande uit bewoners uit Velsen-Noord, Velsen-Zuid en Ijmuiden-Noord. De bewoners konden aangegeven wie het onderzoek diende uit te voeren en wat onderzocht diende te worden. Dat is in goed overleg gegaan, maar toen de bewoners punten aanvoerden waarmee ze het niet eens waren, zoals het flora- en faunarapport, werden de bezwaren van tafel geveegd. Voor de werkgroep voelde het alsof er niet veel waarde aan de inbreng werd gehecht. Het resultaat was dat deelnemers afhaakten. De spelregels zijn inderdaad veranderd, zoals voor het punt over draagvlak dat van tafel is gegaan. De inspreker vindt dit onbehoorlijk bestuur. De zienswijze is wel behandeld maar terzijde gelegd. De bewoners waren het deels niet eens met het flora- en faunarapport en in grote trekken niet met het fijnstofrapport en de conclusie van GS. Een voorbeeld is dat GS beweren dat m.b.t. de roetuitstoot van de cokesfabriek ook het afblazen van gas is meegenomen, maar dat bij navraag bij de OD NZKG bleek dat er geen gegevens over de roetemissie bekend zijn. Ook blijkt dat stof vanaf de grond wel degelijk van invloed is.

De heer **Meesters** spreekt in op persoonlijke titel en namens de Vereniging Stationsweg. Hij woont aan de Stationsweg te Velsen-Zuid.

De inspreker was aanvankelijk niet verrast dat Tata Steel als milieubewust bedrijf bezwaar indiende tegen Windmolenpark Spuisluis. Dit veranderde toen het drie windmolens op eigen terrein mocht gaan bouwen. Tata heeft nog steeds niet goed begrepen wat goed nabuurschap betekent en dat de omwonenden moeten worden beschermd tegen onnodige stofbelasting.

Voor de Velsenaren is Tata nog steeds een zwaar milieuvervuilend bedrijf. Er gaat in 2018 1.343 ton aan schadelijke stoffen de lucht in, waarvan 740 ton fijnstof en bestaand uit stoffen als kwik, cadmium, lood etc. Om deze hoeveelheden nog enigszins aanvaardbaar te laten zijn voor de omgeving heeft men hoge schoorstenen gebouwd die ervoor zorgen dat een deel van de stoffen zich verspreidt over een groot gebied.

Daarnaast ondervindt het gebied ook milieuproblemen van de toenemende hoeveelheid grote zeeschepen. Door de turbulentie die de windmolen veroorzaken komt de vervuiling van Tata en van de schepen terecht bij de omwonenden en schaden ze daarmee de gezondheid.

De inspreker meent dat het rapport van ESC rammelt. Hij vindt dat niet vreemd aangezien Eneco het heeft betaald. Er wordt toegewerkt naar het eindresultaat dat windmolens geen probleem zijn. Er wordt geen rekening gehouden met de hoge schoorstenen die het fijnstof over grote afstand verspreiden en met het feit dat door plaatsing van de windmolens het fijnstof niet meer over de bewoners heengaait maar wordt opgenomen door de turbulentie van de windmolens. Ook is er geen onderzoek gedaan naar de invloed van Tata Steel op de Spuisluismolens of andersom, is er geen onderzoek gedaan naar de plaatsing van molen 6 op de overslag van stofrijk oud ijzer en is er geen of onvoldoende rekening gehouden met de echte turbulentie en het stofzuigereffect zoals te zien in het filmpje dat de heer Weidema heeft gestuurd. PS zouden het rapport als onvoldoende moeten bestempelen en/of een second opinion moeten aanvragen bij een onafhankelijk bureau.

In zijn zienswijze heeft de inspreker gevraagd op welke wijze men de nachtrust van omwonenden kan garanderen. Men heeft geantwoord dat het niet uitgesloten is dat de geluidsnorm een aantal maanden wordt overschreden en dat daarom de grens van 600 m. is ingevoerd. De inspreker meent dat het verschil in geluidsniveau tussen 500 en 600 meter over water minimaal is en zeker niet voldoende om de omwonenden een goede nachtrust te geven.

PS beslissen wat het advies aan GS wordt. Naar de mening van de inspreker schaadt het advies van geen bedenkingen de gezondheid van de omwonenden. Het zou een zeer ernstig en beschamend besluit zijn, omdat de gezondheid van de mens de hoogste prioriteit hoort te hebben. Hij hoopt dat PS niet onder druk voor de VVGB zal stemmen.

(Applaus van de publieke tribune)

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of de inspreker vrede zou hebben met een nieuw onderzoek dat hetzelfde resultaat oplevert als het oude.

De **inspreker** zegt dat als het gedaan wordt door een onafhankelijk bureau, bijvoorbeeld het RIVM of ECN, de Vereniging Stationsweg zich daarbij zou neerleggen.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of de inspreker in de werkgroep heeft gezeten.

De **inspreker** antwoordt dat dit niet het geval is.

De heer **Kramer** (VVD) wilde dezelfde vraag stellen als de PvdA.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt of de inspreker de vraag van de PvdA opvat als bereidheid om een second opinion te laten uitvoeren.

De **voorzitter** zegt dat dit indirect een vraag aan de heer Papineau Salm is en dat de inspreker deze niet hoeft te beantwoorden.

De heer **De Leeuw** is bewoner van een van de woonboten en spreekt ook in namens de overige eigenaren van de woonboten. Hij heeft niets tegen windmolens op zich, maar kan niet begrijpen waarom de lokale overheid de windmolens op deze plek doordrukt. Het rammel milieutechnisch, er vindt herverdeling van fijn- en grofstof plaats en er is geen handreiking aan de bewoners, financieel of in de vorm van een andere ligplaats. De bewoners stellen zich sinds twee jaar te weer tegen de windmolens die op circa 140 meter van de woonboten komen. Als ze er komen wordt het onmogelijk om op deze plek te wonen. Er is verschillende keren overleg geweest met alle betrokken partijen, maar men is nog geen stap dichterbij een oplossing gekomen; alle argumenten over vergunningen, ontheffingen en rechten zijn naar de prullenbak verwezen, terwijl sommige eigenaren al 40 jaar op dezelfde plek wonen met alle vergunningen en voorzieningen die nodig zijn. Rijkswaterstaat heeft steeds een nieuwe vergunning verleend als er een nieuwe eigenaar kwam en heeft ook een ligplaatsenbeleid gemaakt.

Alle vergunningen verstrekt door RWS zijn gecommuniceerd met de gemeenten Velsen. De bewoners mochten er dus op vertrouwen dat alles in orde was. De gemeente heeft de bewoners vorig jaar uitgenodigd voor een bijeenkomst met de wethouder waar uitleg zou worden gegeven en vragen konden worden gesteld. Het bleek echter dat de gemeente geen geld en geen andere ligplaatsen had. De wethouder wilde het netjes oplossen, maar had geen idee op welke manier. Wel heeft de gemeente al in februari vorig jaar RWS verzocht om de vergunningen en ontheffingen van de woonboten in te trekken.

De inspreker vertelt dat op 6 november 2017 alle bewoners een brief hebben gekregen waarin staat dat de ontheffingen en vergunningen worden ingetrokken en dat de bewoners een gedoogbeschikking zouden krijgen tot 1 maart 2023. Er is echter geen gedoogbeschikking maar een gedoogverklaring afgegeven. Hiertegen is geen beroep mogelijk. De inspreker vindt dit een treitertechniek van de gemeente om te voorkomen dat de bestuursrechter een uitspraak kan doen. Het blijft de vraag of de gemeente op 1 maart 2023 gaat handhaven. Er is door deze handelswijze van de gemeente stress en spanning ontstaan bij de tien woonbooteigenaren en hun gezinnen. De inspreker vindt dit geen nette oplossing en vraagt PS de belangen van de gezinnen zwaar mee te laten wegen bij het nemen van het besluit over de VVGB. (Applaus van de publieke tribune)

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt wat er met de bewoners gaat gebeuren.

Mevrouw **Visser** (PvdD) merkt op dat de Omgevingsdienst heeft gezegd dat Eneco de bewoners een financiële vergoeding aanbiedt en een burenenregeling openstelt. Zij vraagt of de inspreker kan toelichten wat die regeling inhoudt.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich aan bij de vraag van de PvdD. Ook vraagt zij of de resultaten van het gesprek met de gemeente waarin werd gezegd dat er geen geld of andere ligplaatsen zijn op papier staan.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt naar de brief die de bewoners hebben gekregen van RWS. Daarin staat dat RWS volgens de gemeente Velsen in overtreding is en wordt verplicht om de met het bestemmingsplan strijdige activiteiten te stoppen. In die brief komt het woord "windmolens" niet voor. Klopt het dat het niets met de windmolens te maken heeft dat de boten weg moeten?

De **inspreker** antwoordt op de vraag wat er nu gaat gebeuren dat het intrekken van de ontheffing zal worden aangevochten. Hij acht de kans groot dat het proces door de bewoners wordt gewonnen en dat de woonboten rechtmatig blijven liggen.

De inspreker weet niets van een regeling met Eneco. Hij heeft in de wandelgangen vernomen dat als de processen uitgewerkt zijn, er misschien een regeling komt. Hier is nooit een gesprek over gevoerd. Van de bijeenkomst met de gemeente is een audiofile gemaakt die is uitgewerkt op papier. De uitwerking is aan de partijen voorgelegd en die hebben toestemming gegeven voor verspreiding. In de brief van 20 februari wordt inderdaad niets over windmolens gezegd. Het gaat om een verzoek aan RWS dat RWS wil uitvoeren.

De heer **Spaans** spreekt in op persoonlijke titel en namens de Vereniging Stationsweg. De inspreker wijst op artikel 32 van de PRV. De Raad van State heeft dat exceptioneel, beperkt getoetst, en het artikel kon de toetsing doorstaan. Dit neemt niet weg dat de inspreker vindt dat het afgeven van een VVGB in dit geval en voor dit gebied op basis van dit artikel geen voorbeeld is van groen beleid, maar van asociaal beleid of wel ASO-groen. Zaken als gezondheid en veiligheid van mensen in dit al zwaar belaste gebied zijn onvoldoende gewogen, net als de belangen van de woonbootbewoners die daar al meer dan 30 jaar wonen. De gemeente Velsen was al in 1989 van de laatste problematiek op de hoogte en de inspreker heeft daar bewijs van.

Over het rapport van Erbrink en de lijn- en puntbronnen en het verschil van 10% is al het nodige gezegd. De inspreker wijst erop dat nergens, ook niet in de conceptnota van antwoord, wordt uitgelegd waarom men vond dat de rekenmethode mocht veranderen.

Erbrink zegt in het rapport dat grofstof hinderlijk is maar niet schadelijk voor de gezondheid. De inspreker merkt op dat de heer Erbrink geen toxicoloog of arts is. Daarnaast wordt in het rapport geschreven dat er in 2016 geen overschrijdingen van de fijnstofnorm in de IJmond zijn. In 2017 kwam echter het RIVM met een rapport dat zei dat precies op de plaats van het geplande windmolenpark vier overschrijdingen van de fijnstofnorm zijn. Die zullen er in 2020 ook nog zijn.

De inspreker vindt dat de overheid onder de zelf opgestelde regels probeert uit te komen. Een voorbeeld is het stopknopje voor de helikopterpiloot van het loodswezen waarmee men bij harde wind de molens kan stopzetten. De vliegafstand van de heli is nu 270 meter en dat is minder dan vijf keer de rotordiameter die de provincie aanhoudt als veilige afstand. In de conceptnota van beantwoording wordt hierover gezegd dat dit prima gaat omdat men elkaar "persoonlijk kent bij het Loodswezen." De inspreker vindt dat "oude jongens krentenbrood" tot veiligheidsnorm is verheven. Een risicoanalyse voor een neerstortende helikopter voor de omgeving ontbreekt, net als inspraak van omwonenden op het Adacs-onderzoek.

De inspreker zegt dat GS hebben getoetst aan de bepalingen in art. 4 eerste en tweede lid van de beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over Rijkswaterstaatwerken. De regels zijn: minstens 50 meter uit de rand van vaarweg, daarbinnen alleen als er geen hinder is voor wal- en scheepsradar en de minimale afstand tot de rand van de vaarweg is altijd tenminste de helft van de rotordiameter, dus 57 meter. Een aantal van de molens staat op minder dan 50 meter van de vaarweg. Zolang art. 4 van de beleidsregel niet wordt veranderd, kan de plaatsing niet doorgaan; er zijn geen bijzondere omstandigheden waardoor een afwijking is toegestaan.

De inspreker vraagt PS verstandig te zijn en te wachten met de VVGB tot zij weten hoe RWS op de zienswijze reageert. Daarnaast vraagt hij om onafhankelijk onderzoek te doen naar de milieuproblematiek in IJmuiden en uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening de plaatsing van de zes stofventilatoren af te blazen.

(Applaus van de publieke tribune)

Mevrouw **Hensen** spreekt in op persoonlijke titel en namens de Vereniging IJmuidenstraatweg te IJmuiden. De inspreker stelt vast dat er totaal geen draagvlak is voor de plannen voor Windpark Spuisluis. Er wordt voorbijgegaan aan de gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de omwonenden door plaatsing van acht supergrote windmolens in de directe omgeving. Blijkbaar heiligt het transitiedoel alle middelen. Aanvankelijk had de provincie als voorwaarde opgenomen dat er draagvlak van de omwonenden moest zijn. Bij aanvang van de plannen, in 2014, hebben Statenleden daar de mond vol van gehad. De inspreker vraagt zich af hoe betrouwbaar de Statenleden zijn als het op stemmen aankomt. Op 9 oktober 2017 hadden CDA en VVD het plan om een motie in te dienen om draagvlak bij de omwonenden als voorwaarde te stellen, maar dat is niet gebeurd.

De provincie heeft in 2014 verzuimd aan te geven hoe het draagvlak onderzocht moet worden. In het geval van Windpark Spuisluis is dit overgelaten aan de marktpartij, Eneco. Eneco heeft een gebiedsatelier en een inloopavond gehouden en een zogenaamde werkgroep in het leven geroepen. Deze activiteiten waren volgens de inspreker eenrichtingsverkeer; de omwonenden kregen halve informatie die alleen ging over de uitvoering van de plannen van Eneco. Er was sprake van een sturende invloed van de projectleidster van Eneco die zich kennelijk gesteund voelde door de provincie. De inspreker vindt dat het proces de naam "draagvlakonderzoek of het rekening houden met ontbreken van draagvlak" niet mag hebben.

GS hebben door een advocatenkantoor laten vaststellen dat het vasthouden aan het draagvlakcriterium niet houdbaar zou zijn en beter geschrapt zou kunnen worden. Daarna werd het criterium geschrapt en zijn daarmee de regels tijdens het spel veranderd. Op deze manier verliezen gewone burgers het vertrouwen in de eerlijkheid van het bevoegd gezag. De inspreker vindt dat het de taak van PS is om de monddood gemaakte burgers een stem te geven aangezien ze daartoe als vertegenwoordigers een eed hebben gezworen.

(Applaus van de publieke tribune)

De heer **Ludriks** (PVV) merkt op dat PS een motie hebben aangenomen waarin wordt gesteld dat draagvlak een essentieel onderdeel is voor de te realiseren windparken. Hij vraagt of de inspreker denkt dat zij nu wel de gezochte steun krijgt.

De **inspreker** heeft niets gehoord over steun door draagvlak. Eneco heeft gezegd dat men democratisch te werk is gegaan, maar heeft alleen de plannen meegedeeld. De bewoners zijn niet betrokken in een vroeg stadium. Er werd over de werkgroep heen gewalst. De rapporten bestaan alleen uit rekenmodules die zogenaamd de werkelijkheid in kaart brengen.

De heer **Stam** spreekt in als inwoner van Velsen-Noord en is raadslid in de gemeente Velsen namens Velsen Lokaal. Hij wil ingaan op het ontbreken van vertrouwen in de politiek en de rol van PS daarin. Op papier worden er mooie zaken door de provincie geïnitieerd, zoals een Milieubeleidsplan, grootschalig onderzoek naar de leefbaarheid van het NZKG, het belang van een gezonde leefomgeving voor Noord-Hollanders en windmolens die geplaatst moeten worden op industrieterreinen.

De inspreker sluit zich aan bij het centraal stellen van gezondheid in het Milieubeleidsplan. Vooral wat betreft de luchtkwaliteit moet er een schepje bovenop gedaan worden en moet men gezamenlijk aan de slag. Hij vindt dat de overheid niets met de mooie woorden en onderzoeken zoals het RIVM rapport naar fijnstof doet. De realisatie van de 685,5 MW is en blijft leidend, zeker bij GS. De windmolens van Windpark Spuisluis worden geplaatst in bewoond gebied en niet op een industrieterrein. Ook was de stapeling van milieueffecten reden om geen molens in Wijk aan Zee te plaatsen. Voor Spuisluis geldt dezelfde stapeling. De heer Weidema ging al in op de aanpassing van de meetmethode naar puntbronnen

op 25 oktober 2016, die opvallend snel kwam na de door Velsen Lokaal geagendeerde sessie "Stapeling van milieueffecten" op 13 oktober 2016.

De inspreker vervolgt met de rol van Eneco. Er is geen draagvlak gecreëerd; met een paar bijeenkomsten zijn niet alle inwoners gehoord, zoals Eneco beweerde. De werkgroep, waar de inspreker in zat, was een farce. Een second opinion was niet mogelijk en men is op eigen kosten naar Arnhem gereden om een nadere toelichting op het rapport m.b.t. de luchtkwaliteit van de heer Erbrink te krijgen. Volgens de projectleider kon zij zich voorstellen dat het aanpassen van het rapport op het gebied van grofstof zonder dat de werkgroep werd betrokken, vervelend was.

De inspreker vindt dat de woonbootbewoners tijdens de informatieavond schandelijk zijn behandeld. De onderliggende boodschap was "oprotten, we hebben geen geld om te compenseren en geen andere ligplaatsen". Dat heeft tot gevolg dat de woonboot onverkoopbaar is en mensen persoonlijk failliet gaan. Als goedmakertje werd gezegd dat men hulp bij het zoeken naar een flatje en een verhuisvergoeding kon krijgen.

(Applaus van de publieke tribune)

De heer **Kramer** (VVD) vraagt wat de rol van de gemeente inzake de woonboten is geweest en waarom er niet eerder is opgetreden als deze illegaal waren.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt met welk doel de inspreker in de werkgroep is gaan zitten, in de hoop de windmolens tegen te houden of om de overlast te beperken?

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of de inspreker beweert dat GS PS onjuiste informatie voorleggen.

De **inspreker** antwoordt dat de rol van de gemeente duidelijk is. Men heeft 30, 40 jaar lang de woonboten getolereerd en de nu ondernomen actie kan bijna niets anders inhouden dan dat de woonboten ter wille van de windmolens weg moeten. Er wordt geen goede compensatie geboden en dat vindt de inspreker schandelijk.

Wat betreft de werkgroep is de inspreker daarin gaan zitten omdat hij een vinger aan de pols wilde hebben m.b.t. de onderzoeken, met name die naar fijn- en grofstof. Er is specifiek naar de molen op de schrootoverslag gevraagd, maar die is nooit in het onderzoek meegenomen en daarna gebagatelliseerd. Gaandeweg heeft hij het vertrouwen verloren.

De vraag naar de juistheid van de gegevens is lastig, maar de inspreker is geneigd te antwoorden dat er een beslissing op basis van foutieve informatie moet worden genomen. Dit kwam duidelijk naar voren uit het verhaal over de turbulentie vanaf de grond en het feit dat de heer Erbrink eerst toegeeft dat dit bestaat en er in het officiële rapport vervolgens niets over schrijft.

De heer **Leever** (ONH) vraagt of de verworven rechten van de woonbootbewoners die ontstaan zijn doordat zij huur en nutsvoorzieningen hebben betaald, zijn gebaseerd op jaarcontracten of op een doorlopend huurcontract.

De **inspreker** kent de essentie hiervan niet.

De heer **De Leeuw** antwoordt als woonbootbewoner dat er altijd ontheffingen en vergunningen en een ligplaatsbeleid zijn gekomen van RWS. De gemeente heeft die in APV's en havenverordeningen weergegeven. De ontheffingen zijn gekoppeld aan een akte van verhuur die jaarlijks wordt betaald.

De heer **Rutteman** spreekt in als advocaat van de bewoners van de woonboten aan de Noordersluisweg en in de Derde Rijksbinnenhaven. Hij gaat ten eerste in op de regel dat windturbines 600 meter afstand moeten houden van een gevoelig bestemming of kwetsbaar object, waar woonboten onder vallen. De vraag is of het bestemmingsplan bepaalt of er sprake is van een positieve bestemming van de woonschepen en of daar rekening mee moet worden gehouden. Maar ook als dit niet het geval is en de woonboten daar op basis van overgangsrecht liggen, dan zijn ze er en is het de vraag of je ze daar zo gemakkelijk weg krijgt. 600 meter is een norm die de provincie zichzelf voor ruimtelijke ordening heeft opgelegd; als een kwetsbaar object daarbinnen valt, is er geen sprake van goede ruimtelijke ordening. Dit punt wordt in de zienswijzennota beoordeeld. Hierin wordt geconstateerd dat het afstandscriterium alleen speelt bij positieve bestemmingen, maar dat er wel problemen zijn met het geluid en slagschaduw waardoor de schepen worden overbelast. De oplossing van de provincie is dat de norm hiervoor niet van toepassing is, omdat de bewoners van woonschepen blijkbaar een bijzonder slag mensen zijn die zijn gaan wonen in een industriegebied en kennelijk geen last hebben van geluid. Bovendien zegt de provincie

dat er slechts tijdelijk sprake is van overlast omdat de bewoners daar toch weggaan; een duidelijke verband tussen de plotselinge acties van Rijkswaterstaat en die van de gemeente Velsen. De inspreker vindt het ook opvallend dat Rijkswaterstaat in 2003 een ligplaatsbeleid voor woonschepen in het Noordzeekanaalgebied heeft opgesteld. Dit is overlegd met de gemeente en met instemming zijn de ontheffingen voor woonschepen verleend, met de mededeling dat de schepen pas moesten verhuizen als het nieuwe sluiscomplex gebouwd werd en dat dan compensatie zou worden gegeven. RWS trekt dit nu in op grond van de brief van de gemeente Velsen, die plotseling heeft ontdekt dat er een bouwvergunning nodig is. Ook wordt er geen compensatie geboden. De inspreker merkt op dat hier nog over geprocedeerd moet worden en dat het dus niet duidelijk is of dit de oplossing is voor de vraag of de windmolens geplaatst mogen worden. Hij wil de commissie meegeven om in afwachting van de uitspraak de VVGB aan te houden.
(Applaus van de publieke tribune)

Mevrouw **Visser** (PvdD) vraagt of de bewoners bereid zijn om te vertrekken als ze een behoorlijke compensatie krijgen.

De heer **Leever** (ONH) vraagt of de inspreker op de hoogte is van de situatie elders in Noord-Holland waarbij huizen binnen een straal van 600 meter bedrijfswoning zijn geworden om toezicht te houden op de molen en of dat een mogelijke variant voor de woonboten is.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of de inspreker als advocaat ooit eerder heeft meegemaakt dat een groep bewoners minder rechten had dan anderen.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt of de inspreker inzicht kan geven in de vraag hoe lang het gaat duren voordat de woonboten daar weg moeten.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zegt dat de provincie en de gemeente ervan uitgaan dat de boten in 2023 weg zijn en dat de bewoners de overlast van een paar jaar wel kunnen hebben. Zij vraagt wat er gebeurt als de bewoners blijven doordat ze rechtszaken winnen. Kunnen ze dan procederen omdat de plaatsing van de windmolens in strijd is met slagschaduw e.d.?

De **inspreker** antwoordt op de vraag over compensatie dat een goede compensatie een goede reden kan zijn om te vertrekken. De bewoners worden onder druk gezet en voelen zich niet meer welkom, maar op dit moment kunnen ze geen kant op.

De inspreker is op de hoogte van woningen die tot bedrijfswoning zijn gemaakt. In deze situatie geldt die oplossing niet. Kennelijk past het beleid niet en verzint men daar wat op. Hij vraagt zich af waarom er dan normen gesteld worden.

Het is moeilijk te zeggen of het gaat om een groep mensen met minder rechten. Blijkbaar worden rechten goed beschermd totdat men een ontwikkeling in de weg zit. Compensatie is in Nederland niet goed geregeld waardoor mensen gedwongen worden om terug te vechten.

Het proces kan wel een paar jaar duren. Er ligt alleen nog een besluit van RWS om de ontheffing in te trekken. De grondslag van de regeling is niet dat die ingetrokken kan worden vanwege een overtreding van het bestemmingsplan, dus de inspreker vraagt zich af of de grondslag wel geldig is. Als de gemeente Velsen in 2023 gaat handhaven, is dat het moment waarop de procedures starten. Het is aan de overheden zelf om voortvarend op te treden. Over ongeveer twee jaar is duidelijk wat de Raad van State ervan vindt, maar dan zit men nog met het besluit van de gemeente Velsen.

De slagschaduw en geluidshinder die in 2023 zouden kunnen optreden bij de woonschepen zijn, zolang onduidelijk is of die schepen er kunnen blijven liggen, relevante ruimtelijke afwegingen en in strijd met een goede ruimtelijke ordening aangezien de normen worden overschreden.

EERSTE TERMIJN

De heer **Ludriks** (PVV) herhaalt dat de PVV tegen windparken is. Omwonenden ondervinden er last van, zoals de insprekers duidelijk kenbaar maken. Hij bedankt de aanwezigen in de zaal voor hun komst. De omwonenden hebben niet alleen last van geluid, maar ook van slagschaduw en het veranderende uitzicht. Bij Windpark Spuisluis zijn de omwonenden bang dat de windmolens het aanwezige fijnstof nog eens extra verspreiden.

De heer Ludriks stelt dat als de woonbootbewoners hun zaak bij de rechter winnen, de windmolens er niet kunnen komen omdat de norm van 600 meter niet gehaald wordt. Hij vraagt of er gewacht moet worden op de uitspraak voordat het plan doorgezet wordt. Daarnaast ligt in de nabijheid van de geplande

windmolens een hogedrukaardegastransportleiding van de Gasunie over het Binnenkanaal. De heer Ludriks vraagt op welke afstand die ligt. Volgens hem is er sprake van een gevaarlijke situatie.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vult aan dat het project oude wijn in oude zakken is. De provincie is verplichtingen aangegaan met het Rijk en GS verschuilen zich achter afspraken met coalitiepartijen. Door gebrek aan dualisme zal dit voorstel 12 februari worden aangenomen in PS, nadat de coalitiepartijen krokodillentranen hebben gehuild en kritische vragen hebben gesteld.

De heer Van der Sluijs hoort graag wat de reden is om de windmolens op deze plek neer te zetten. Hij vraagt of er met de werkgroep is besproken dat de waarde van de huizen zal dalen, zo niet waarom niet, dat er een mogelijkheid bestaat voor het aanvragen van planschade en of is uitgelegd hoe die procedure werkt.

De heer Van der Sluijs merkt dat er veel kennis bij de insprekers zit, meer dan bij het gemiddelde Statenlid of GS. Hij vraagt waarom niets met die kennis wordt gedaan.
(Applaus van de publieke tribune).

De heer **Leever** (ONH) zegt dat de ONH niet enthousiast wordt van windmolens op land. Hij vraagt waarom deze windmolens niet in de Wieringermeer kunnen worden geplaatst, waar inmiddels al 100 molens komen. Wat is nut en noodzaak ten opzichte van deze molens t.o.v. het woongenot van mensen in de omgeving? In de werkgroep zitten behoorlijk wat mensen met kennis. Hoewel hij niets wil afdoen aan de kennis van GS en de ambtenarenstaf, merkt hij op dat een rapport gewillig is en men daar alle kanten mee op kan.

De heer Leever acht het niet wenselijk dat de molens er op deze plek komen.
(Applaus van de publieke tribune)

De **voorzitter** benadrukt dat PS een advies moeten geven over de VVGB en de goede ruimtelijke ordening en niet zozeer over de vraag of de windmolens er wel of niet moeten komen.

De heer **Bruggeman** (SP) vindt dat er veel onduidelijkheden en vragen in deze zaak zijn. Hij is daardoor helaas gedwongen om een technisch verhaal op te hangen. Nu hij alle insprekers nog een keer gehoord heeft, begrijpt hij heel goed waarom deze mensen niet alleen boos zijn maar zich ook door de overheid verlaten voelen.

De woonboten gelden niet mee voor de 600 meter-grens omdat ze geen gevoelige bestemming zijn. In de toelichting op de PRV staat over de gevoelige bestemming dat het gaat om bestemmingen in bestemmingsplannen als woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen zoals in het Besluit geluidshinder of beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in art. 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. De laatste zijn kantoorgebouwen, restaurants, winkels, bedrijfsgebouwen en objecten met een hoge infrastructurele waarde zoals een elektriciteitscentrale. In antwoord op een technische vraag hebben GS aangegeven dat er binnen 600 meter een cafetaria, een autolaadkranenbedrijf en een kantoormeubelwinkel staan en dat op het Sluiscomplex enkele beperkt kwetsbare objecten staan. Dan vergeten ze ENCI op 150 meter afstand van de vierde en vijfde windmolen en de elektriciteitscentrale van de NUON die op ongeveer 500 meter van de zesde windmolen staat.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) is blij met de steun van de SP en dat die tegen de windmolens gaat stemmen, maar hoort graag wat het verschil is met het plaatsen van windmolens op bedrijvenparken.

De heer **Bruggeman** (SP) antwoordt dat er in het algemeen geen mensen wonen op bedrijvenparken, maar in dit geval wel. Er bevinden zich ook allerlei andere beperkt kwetsbare bestemmingen die volgens de PRV moeten meetellen bij de 600 meter-grens. GS vinden dat dit niet hoeft omdat het geen geluidsgevoelige objecten zijn. Hij vraagt de gedeputeerde waar in art. 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) staat dat objecten alleen beperkt kwetsbaar zijn als ze geluidsgevoelig zijn. In de toelichting op de PRV staat dat het begrip "beperkt kwetsbaar object" ook is geïntroduceerd voor gevaar en tegen slagschaduw. In antwoord op de technische vraag hierover zeiden GS dat de toelichting als illustratie is bedoeld en niet juridisch bindend is. De heer Bruggeman vraagt zich af waarom de toelichting dan wel juridisch bindend is voor de woonboten.

In de brief van 28 juli 2017 kregen de woonbootbewoners te horen dat ze weg moeten. De provincie is nadrukkelijk de eerste ondertekenaar. RWS en de gemeente zijn als gewillige hulptroepen ingeschakeld. Sommige woonboten liggen er al 35 of 40 jaar en de heer Bruggeman kan zich niet voorstellen dat het toeval is dat de provincie ze nu ineens weg wil hebben. Als de 600 meter-grens niet geldt voor de woonboten, waarom moeten ze dan eigenlijk weg. In de nota op de toelichting van de PIP voor de Tweede

Nieuwe Zeesluis staat overigens dat het aantal woonboten en bewoners door de nieuwe sluis niet zou veranderen. De heer Bruggeman vraagt of dat geen toezegging in de zin van het vertrouwensbeginsel is. Een andere technische vraag is hoe wordt bijgehouden dat de provincie niet over de 685,5 MW, de bovengrens volgens de PRV, heengaat. GS zeggen hierop dat er verschillende onzekerheden zijn waardoor het altijd een inschatting blijft, vooral vanwege de vraag welk type turbine wordt gebruikt. De heer Bruggeman kan voorspellen dat initiatiefnemers alleen maar grotere windmolens gaan plaatsen. De RVO, die dit ook bijhoudt, komt in haar monitor uit op een overschrijding van 5,9 MW. Hij vraagt of dit overzicht klopt en zo niet, waar het verschil in zit. Zijn vraag hoe de provincie dit gaat bijhouden en controleren is niet beantwoord.

De heer Bruggeman vraagt waarom is gekozen voor de weegschaal die de geringste toename aangeeft en waarom GS eraan voorbij zijn gegaan dat het fijnstof komt uit schoorstenen van Tata die ongeveer even hoog zijn als de windmolens.

De heer Bruggeman vindt dat er zoveel onzekerheden en onduidelijkheden over de feiten zijn, dat er een second opinion moet komen. Waarom geldt niet dat de milieudruk voor de omwonenden nu al heel hoog is? Waarom was cumulatie wel een argument om Windpark Wijk aan Zee niet door te laten gaan en hier niet? Voldoet het knopje waarmee helikopters de windmolens kunnen uitzetten aan het Besluit burgerluchthavens en andere regels? Waarom wordt niet met de VVGB gewacht tot de watervergunning onherroepelijk is aangezien de molens op minstens 57 meter van de waterweg moeten staan? Kan men niet wachten op het uitsluitsel over de woonboten? De heer Bruggeman begrijpt goed hoe boos en alleen de omwonenden zich voelen. Voor de SP geldt: Windpark Spuisluis komt er niet. (Applaus van de publieke tribune)

De heer **Kramer** (VVD) vraagt of hij uit de woorden over de overschrijding van de 685 MW kan opmaken dat de SP het daarop wil houden.

De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat dit klopt, maar dat PS dit ook willen omdat dat is afgesproken. Windmolens op land zijn inmiddels achterhaald. Ze horen op zee. De elektriciteitscentrale die vlakbij de Spuisluis staat heeft een vermogen van 840 MW en dus meer dan al de windmolens bij elkaar, waarvoor half Noord-Holland verpest wordt. Hij meent dat de VVD dat ook van mening is. (Applaus van de publieke tribune)

De **voorzitter** merkt op dat ze enthousiasme van het publiek begrijpt, maar vraagt of het niet steeds wil applaudisseren. Zij stelt voor om na afloop van het debat een groot slotapplaus te geven. De voorzitter wijst de heer Bruggeman erop dat hij nog maar een halve minuut spreektijd heeft.

De heer **Klein** (CU-SGP) constateert dat er vanavond heel wat bedenkingen zijn genoemd. De Spuisluis is een ingewikkelde plek voor windturbines omdat er veel gebeurt, maar ook een goede plek omdat de provincie de windmolens in een industrieel landschap wil neerzetten. Het is geen gemakkelijke keuze omdat het voor de omwonenden wederom een aantasting van hun woonomgeving is, die al wordt gekenmerkt door een beperkte natuurlijke schoonheid, geluidsoverlast en veel fijnstofoverlast. Dit is in de procedure meegenomen door een onderzoek te doen naar de gevolgen van de windmolens op de stofneerslag in het gebied. Het rapport concludeert dat die effecten er nauwelijks zijn. De insprekers zijn niet overtuigd van de objectiviteit en kwaliteit van het rapport. De heer Klein vindt dat zorgelijk. Hij ziet echter geen reden om te twifelen aan de conclusies van het rapport. Hij vindt het wel teleurstellend dat een breedgedragen gevoel van onrechtvaardigheid en oneerlijkheid leeft bij de omwonenden en dat zij het idee hebben dat er over hen heen wordt gewalst. De heer Klein is bang dat daar met een volgend rapport of een second opinion niet veel aan veranderd wordt, aangezien het blijft gaan om papieren en modellen zolang de molens er niet staan.

De heer Klein vraagt de gedeputeerde wat zijn perceptie is over de vraag waarom het niet lukt om het eens te worden over de feiten. Daarnaast vraagt hij of men wellicht achteraf kan concluderen of de rapporten wel of niet kloppen door het monitoringssysteem te gebruiken. Uit oogpunt van een betrouwbare overheid vindt hij het belangrijk dat men geen onduidelijkheid laat ontstaan over wat de rapporten zeggen.

Een tweede probleem bij de vergunning is de aanwezigheid van woonboten. GS beargumenteren dat deze een goede ruimtelijke ordening niet in de weg staan omdat ze daar niet rechtmatig liggen en in de toekomst verwijderd zullen worden. Wat de heer Klein betreft is het logisch dat een niet legale situatie geen definitieve beperking aan ruimtelijke plannen kan geven. Tegelijkertijd realiseert hij zich dat het voor de mensen een groot persoonlijk drama is als je verplicht moet verhuizen. De CU-SGP-fractie vindt het raar dat hier op geen enkele manier compensatie tegenover staat. Hij vraagt de gedeputeerde hoe dit zit; dat de gemeente Velsen nu begint met handhaving wekt toch de suggestie dat dit is om deze

windmolens mogelijk te maken. Moeten de woonbootbewoners weg vanwege de windmolenplannen of hebben die er niks mee te maken?

De heer **Papineau Salm** (PvdA) bedankt de sprekers voor hun tijd en onderbouwde verhalen. Hij heeft een aantal opmerkingen waar hij graag van de gedeputeerde een reactie op wil krijgen. Hij merkt op dat met dit plan twaalf oude en overlastgevendende molens elders in Noord-Holland uit de roulatie worden genomen. De heer Papineau Salm vraagt hoe de gedeputeerde aankijkt tegen het rapport over de luchtkwaliteit en of hij zijn hand ervoor in het vuur durft te steken dat het de juiste informatie geeft. Daarnaast vraagt hij of de gedeputeerde kan toelichten wat de rol van provincie richting de gemeente en RWS is om een goede regeling voor de woonboteneigenaren te krijgen. Ook vraagt hij of er oplossingen zijn voor de verwachte overlast als de molens geplaatst worden terwijl de woonboten er nog liggen. Tot slot vraagt de heer Papineau Salm of de gedeputeerde vindt dat het draagvlak voldoende is opgebouwd en hoe hij tegen de commentaren daarop aankijkt.

Mevrouw **De Meij** (ONH) vraagt per interruptie wat de heer Papineau Salm er zelf van vindt.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) zegt dat zijn partij voorstander is van windenergie, ook op dit soort plekken en bij dit soort activiteiten. Hij wil graag eerst antwoord op de vragen die met het proces te maken hebben.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt wat de heer Papineau Salm er zelf van vindt en of hij een onafhankelijk onderzoek wil instellen. GS zullen zeer waarschijnlijk zeggen dat ze instaan voor de rapporten.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) constateert dat er twee verhalen zijn: dat van de sprekers en dat van GS in de voordracht. Hij hoort graag van GS hoe zij tegen hun eigen argumentatie aankijken. Een Statenlid hoort te controleren hoe de rapporten zijn gemaakt.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) is verbaasd over deze woorden. De heer Papineau Salm heeft een motie ondersteund die ging over draagvlak voor projecten en dat de keuze en dat de afweging die daarbij wordt gemaakt aan PS worden voorgelegd. Hij krijgt de indruk dat de heer Papineau Salm dit terzijde schuift en afwacht wat GS ervan vinden.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) zegt dat hij juist naar het rapport en het draagvlak heeft gevraagd.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft het idee dat zij in een B-film zit. Vorig jaar is zij door een brand haar huis enkele maanden kwijt geweest en zij kan zich de stress van de woonbootbewoners goed voorstellen. 50PLUS zal tegen voordracht van de VVGB stemmen. De effecten op de luchtkwaliteit van het fijnstof in het IJmondgebied mogen niet nog verder toenemen. De windturbines zullen door de enorme turbulentie zorgen voor verplaatsing van fijnstof. Mevrouw De Meij vindt het opmerkelijk dat het rapport van Erbrink is herschreven en is niet overtuigd van de cijfers hierin.

Totdat de gemeente Velsen in samenspraak met de provincie de woonboten probeert weg te krijgen, hebben de woonboten te maken met nog meer geluidshinder en slagschaduw. 50PLUS vindt dit onaanvaardbaar. De normen gelden niet omdat ze daar zogenaamd illegaal liggen en weg moeten. Mevrouw De Meij vraagt hoe het zit met de verleende vergunningen en ontheffingen aan de bewoners. Als de bewoners er na 2020 nog zijn, wordt ze eventueel een financiële tegemoetkoming door Eneco gegeven, maar wie zit daar dan nog op te wachten. GS hebben 50PLUS niet kunnen overtuigen van het feit dat de woonboten er illegaal liggen. Het belang van de energietransitie gaat blijkbaar voor het belang van veiligheid en gezondheid van bewoners. Windmolens op land worden door heel veel bewoners als overlast ervaren.

Mevrouw De Meij herinnert aan de molens bij het Westfrisiapark die er moesten komen vanwege het overgangsrecht. Deze woonboten vallen ook onder het overgangsrecht, maar moeten verdwijnen. 50PLUS vindt dit juridisch onbehoorlijk bestuur en willekeur. De aanwezigheid van de windmolens in de buurt van helikoptervluchten kan zorgen voor onveilige situaties. 50PLUS is tegen de ruimtelijke onderbouwing. Het rammelt aan alle kanten en er wordt veel recht gepraat wat krom is. Het draagvlak, waar veel fracties de mond van vol hebben, blijkt maar weer eens een loze kreet.
(Applaus van de publieke tribune)

De heer **Kramer** (VVD) zegt dat VVD voor de VVGB zal stemmen. Er wordt gevraagd of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Alles afwegende wat er is gezegd, ook door de sprekers, is zijn

conclusie dat dit het geval is. Er kunnen inderdaad twijfels zijn over wat een goede ruimtelijke ordening is, maar alles wat gevraagd is en wat onderzocht moest worden, is beantwoord en onderzocht. Een tweede onafhankelijk onderzoek, zoals de PvdA voorstelde, lijkt hem een mogelijkheid.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) zegt dat hij heeft gevraagd hoe GS tegen het rapport aankijken en niet om een tweede onderzoek.

De heer **Kramer** (VVD) zegt dat het feit dat Eneco opdrachtgever is de vraag oproept hoe onafhankelijk het rapport is. Hij is benieuwd naar het antwoord van GS en wil duidelijkheid over de vraag of de provincie het rapport kan toetsen en of daarvoor voldoende kwaliteit in huis is. De heer Kramer is verrast dat er geen vragen zijn gesteld over de flora- en fauna-gevolgen in het rapport. Hij had verwacht dat er reacties van milieuorganisaties zouden zijn omdat er vogels in het geding zijn. De heer Kramer is benieuwd hoe GS aankijken tegen de procedures voor het verdwijnen van de woonboten.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) merkt op dat de VVD zich, terecht, druk maakt om vogels, maar hoort graag wat men vindt van de rechten van de woonbootbewoners.

De heer **Kramer** (VVD) zegt dat niet zozeer de VVD de vogels een punt vindt, maar de groene partijen in PS in het algemeen en dat men die daar nu niet over hoort. Als het over windmolens gaat, kan blijkbaar alles, maar als het over een weg gaat is zelfs de kleinste zandkever een probleem. Hij is het met mevrouw De Meij eens dat er een goede regeling voor de woonbootbewoners moet komen. Wellicht dat de provincie daarin een gebaar kan maken.

De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat het bij deze VVGB gaat om molens op een industriegebied en dat die zijn voorkeur hebben. GS hebben een heldere voordracht gemaakt waarin twee problemen naar voren komen: luchtkwaliteit en woonboten die binnen de 600 meter liggen. De woonboten horen er volgens de provincie, de gemeente en Rijkswaterstaat niet te liggen, dus dat kan geen reden zijn om de molens tegen te houden. De heer Heijnen roept, ook horende de inspraak van vandaag, de betrokken overheden op om netjes om te gaan met de woonbootbewoners en hen op een goede manier te begeleiden naar de toekomst.

De CDA-fractie is er niet van overtuigd dat de luchtkwaliteit erger wordt door de plaatsing van de windmolens, zoals ook uit het rapport blijkt. Zij maakt zich in het algemeen wel zorgen over de luchtkwaliteit in het gebied en wil dat de provincie zich samen met de gemeente vol blijft inzetten om de luchtkwaliteit in algemene zin te verbeteren.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of het CDA ook voor de VVGB stemt als de woonbootbewoners daar weg moeten.

De heer **Heijnen** (CDA) wil niet treden in de discussie of de woonboten er wel of niet horen te liggen. Er is geconstateerd dat de woonboten er illegaal liggen, dus dat is geen reden om de windmolens tegen te houden. Wel vindt hij dat de overheid moet helpen bij het verzorgen van goede nieuwe bewoning of op een andere manier moet helpen.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt of als er geen goede regeling wordt getroffen en er geen draagvlak onder de bewoners is, het CDA voor plaatsing van de windmolens stemt.

De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat hij heeft geconstateerd dat de overheden zeggen dat de woonboten er vanaf 2023 niet meer liggen. Dan is er geen reden om de molens tegen te houden.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt hoe de heer Heijnen er zo van overtuigd kan zijn dat de woonboten er na 2023 niet meer liggen. In het rapport staat namelijk dat als ze er nog liggen Eneco een financiële vergoeding wil geven.

De heer **Heijnen** (CDA) baseert zich op de uitspraken van de gemeente Velsen dat die vanaf 2023 gaat handhaven.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) vraagt hoe de VVD tegenover het draagvlak staat, aangezien zij ook de motie hebben ondertekend.

De heer **Kramer** (VVD) zegt dat de VVD zoals bekend niet staat te springen bij het plaatsen van windmolens op land. De afspraak is echter gemaakt om 685,5 MW aan windmolens op land te realiseren en die komt de VVD na. Het blijft echter bij de 685,5 MW en hij is blij met de steun van de SP op dat punt. Waar een windmolen wordt geplaatst is weerstand en dat zal altijd zo zijn. Als de PVV het een realistisch idee vindt dat daarvoor draagvlak zal ontstaan, is men bij hem niet aan het juiste adres.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of "afspraak is afspraak" betekent dat het niet interessant is wat de bewoners vanavond naar voren brengen, maar dat de 685,5 MW er coûte que coûte moeten komen.

De heer **Kramer** (VVD) vindt het een rare vertoning worden. Er worden interrupties gepleegd met vragen die hij al beantwoord heeft. Als het aan de VVD had gelegen, was het bij minder windmolens gebleven. Dat is nu eenmaal niet zo. Het windmolenpark stond al langer gepland en het enige wat vanavond wordt gevraagd is of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Daar hebben PS aan te toetsen.

Mevrouw **Strens** (D66) zegt dat bij de bespreking de ontwerpverklaring van geen bedenkingen D66 nog twee onderwerpen had waar het meer duidelijk over wilde hebben: luchtkwaliteit in verband met het fijnstof en de woonschepen binnen de 600 meter. Over beide onderwerpen is meer duidelijkheid gegeven en wat D66 betreft is dat op een zorgvuldige wijze gedaan en is er een nette reactie gekomen op de zienswijzen. D66 is van mening dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Echter, de luchtkwaliteit in dit gebied is kwetsbaar - met of zonder windmolens - en daarom is het goed om te bekijken of in een ander verband kan worden besproken of er mogelijkheden zijn om die te verbeteren of aan monitoring te doen. De luchtkwaliteit is an sich geen reden om tegen de VVGB te stemmen. Mevrouw Strens vraagt of het klopt dat dit de laatste VVGB is die wordt besproken.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of D66 kan reageren op de feiten die vanavond zijn aangedragen en die op zijn minst twijfel zaaien over de uitkomsten.

Mevrouw **Strens** (D66) zegt dat D66 zich heeft gebaseerd op de voorliggende stukken en niet van mening is dat er vanavond nieuwe feiten boven tafel zijn gekomen.
(Boegeroep vanaf de publieke tribune)

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vindt dat hetgeen vanavond is aangevoerd juist inhoudt dat D66 zou moeten twijfelen aan de inhoud van de stukken.

Mevrouw **Strens** (D66) zegt dat zij heeft meegewogen wat is ingebracht en dat zij de reacties eerder heeft gehoord. In het totaal leidt dit niet tot een andere afweging. Het is heel vervelend als mensen het idee hebben dat er niet op een juiste wijze naar hen is geluisterd en dat ze niet volwaardig deel hebben genomen aan de werkgroep, maar PS moeten toetsen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening en dat is het geval, ook als hetgeen vanavond is ingebracht wordt meegenomen.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) vindt dit een lastige discussie, die door sommige mensen ook wel opportuun gevoerd wordt. Een tijd geleden is een motie behandeld waarin opgeroepen werd om draagvlak als criterium te hanteren. Men heeft echter moeten vaststellen dat de Raad van State draagvlak geen ruimtelijk argument vindt. Het is treurig dat er weinig draagvlak is, maar is dat niet iets waarop de VVGB kan afketsen. Door dit te suggereren geeft sommige partijen te veel hoop. Als iemand geen vergunning krijgt met als argument dat er geen draagvlak is, zal men bij de Raad van State te horen krijgen dat het oordeel niet juist is. PS moeten eerst beoordelen of de VVGB ruimtelijk verantwoord kan worden en dan komen ze pas tot de andere vragen. Mevrouw Kocken vraagt zich of PS die überhaupt kunnen beantwoorden, zoals de vraag over woonboten die door de Raad van State beoordeeld moet worden. Zij heeft niet de illusie dat zij kan overzien hoe het proces uiteindelijk gaat uitpakken, maar moet daar wel over oordelen. De vraag is of GS terecht zeggen dat het geen gevoelige bestemming is omdat de woonboten niet zijn bestemd of dat de bewoners terecht zeggen dat gewoonterecht en andere argumenten ervoor zorgen dat de bestemming gevoelig is en daarom geen vergunning kan worden verleend.

Mevrouw Kocken bespeurt de teneur om windmolens dan maar op zee te zetten. GroenLinks is er echter van overtuigd dat er heel veel windmolens en veel duurzame energie nodig zijn. De VVD vroeg waarom de groene partijen zich opeens niet druk maken over flora en fauna die in het geding is. Dat is in zijn algemeenheid niet waar, maar het opofferen van een deel van de flora en fauna

om ervoor te zorgen dat de wereld kan voortbestaan, vindt mevrouw Kocken net iets belangrijker dan het opofferen van flora en fauna om nog een weg aan te leggen.

Er wordt gedaan of iedereen vanuit zijn idealen de keuze kan maken of er wel of geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit doet geen recht aan de vraag die wordt gesteld. Het is lastig om het rapport terzijde te schuiven, terwijl de insprekers goede argumenten hebben. Mevrouw Kocken zou graag een objectief rapport krijgen, maar vraagt zich af of dat er ooit kan zijn omdat men uiteindelijk in de praktijk zal moeten vaststellen of het wel of geen goed idee is geweest. Zij hoopt dat de gedeputeerde iets kan zeggen over een eventuele second opinion van bijvoorbeeld het RIVM. Omdat zij niemand zand in de ogen wil strooien, merkt ze daarbij op dat zij veronderstelt dat er uiteindelijk geen ruimtelijke argumenten zijn waarop de VVGB zou moeten worden afgewezen.

Mevrouw **Visser** (PvdD) sluit zich aan bij de woorden van de CU-SGP en GroenLinks. Zij vraagt hoe het verschil in perceptie van het rapport kon ontstaan en of de luchtkwaliteit gemonitord kan worden door een bureau dat niet door Eneco wordt betaald. De PvdD vindt dat de woonbootbewoners zeker niet de dupe mogen worden van veranderingen in een gedoogbeleid van meer dan 30 jaar oud en dat een redelijke compensatie en een nieuwe plek moet worden aangeboden.

De PvdD vindt dat de provincie strengere maatregelen moet nemen om de luchtkwaliteit in het IJmondgebied en de rest van de provincie te waarborgen. Daarbij dienen de regels van de WHO gehanteerd te worden en niet die van de EU.

Wat betreft de vogels merkt mevrouw Visser op dat het verkeer en de 130 km/u van de VVD meer slachtoffers per jaar maken dan windmolens. Er is ook onderzoek geweest dat zegt dat door alle fossiele energiecentrales te vervangen door windparken, er per jaar 70 miljoen vogelleven kunnen worden gespaard. In het gebied is een natuuronderzoek gedaan naar de flora en fauna. Daaruit komt dat er voor vleermuizen geen effecten zijn en dat het effect van additionele sterfte op een gunstige staat van instandhouding van de betrokken populaties is uitgesloten.

De heer **Kramer** (VVD) vindt dat de PvdD selectief leest. In het rapport staat dat er circa 90 aanvaringssslachtoffers per jaar worden verwacht. Zonder de windmolens zouden die aanvaringen er niet zijn.

Mevrouw **Visser** (PvdD) antwoordt dat zonder de 130 km/u van de VVD er nog veel minder vogels het slachtoffer zouden zijn.

De heer **Kramer** (VVD) zegt dat het daar vanavond niet over gaat. Het is goed om te horen dat de PvdD het opneemt voor alle dieren.

Mevrouw **Visser** (PvdD) vervolgt dat het gaat om 0,0007%. Dat percentage heeft geen negatief effect op de populatie.

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt wat de PvdD van de mensen op de woonboten vindt.

Mevrouw **Visser** (PvdD) antwoordt dat zij dit al gezegd heeft.

De **voorzitter** stelt voor om naar de beantwoording van de gedeputeerde te gaan.

De heer **Van der Hoek** (ged.) doet een voorstel van orde. Er zijn veel vragen gesteld. Hij wil die ordentelijk beantwoorden en met de ambtenaar doorlopen wat technische vragen zijn en waar een meer politieke weging van belang is.

De **voorzitter** schorst de vergadering tot 21.35 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering. Zij verzoekt de publieke tribune ook respect te tonen voor de sprekers waar men het niet mee eens zijn. Het roept vervelende gevoelens op als men fluit en boe roept. Zij vraagt het publiek dit achterwege te laten, net als het applaus voor de sprekers waarmee men het wel eens is. Zij heeft er geen bezwaar tegen als men zich na afloop van het debat laat horen, maar liever niet tussendoor.

De heer **Van der Hoek** (ged.) begint met het draagvlak in algemene zin. Draagvlak is geen criterium. Het is niet in de PRV opgenomen en ook de Raad van State weegt het niet. De VVGB is een juridisch

instrument waarbij het gaat om ruimtelijke toetsing en daarbij is draagvlak, hoe vervelend ook voor de bewoners, niet van belang.

Er werd opgemerkt dat het draagvlak uit de plannen is verdwenen. De gedeputeerde merkt op dat het geen plannen van de provincie zijn maar van Eneco. GS en PS hebben die te toetsen.

Er is ook opgemerkt dat de spelregels tijdens de wedstrijd zijn veranderd. De gedeputeerde is benieuwd naar het moment dat dat is gebeurd. Als wordt gedoeld op het rapport over de luchtkwaliteit, dan kan hij melden dat dit mede op aandringen van de werkgroep is aangepast; over een eerdere versie werd gezegd dat men appels met peren vergeleek en dit is aangepast. Dit is transparant beschreven en niet in een achterkamertje besloten.

Er is de notie, ook van een aantal partijen, dat er over mensen wordt heen gewalst. De gedeputeerde herkent dit niet. Hij heeft er begrip voor dat mensen vinden dat de rapporten gebaseerd zijn op normeringen, cijfers en specifieke kennis, maar zowel de bewoners als GS en PS zijn, uitzonderingen daargelaten, geen specialisten. Het is van belang om de rapporten te gebruiken voor een goede afweging. Het is niet aan de gedeputeerde om daar vandaag verder uitleg aan te geven. Daarvoor zijn er de technische vragen gesteld en daar is op geantwoord. Als de rapporten niet geloofd worden, is dat de keuze van de fracties. De gedeputeerde stelt voorop dat GS niet twijfelen aan de uitkomsten. Als partijen dit wel doet, dienen ze dit ook te motiveren.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) zegt dat de berekening van het fijnstof aan de hand van puntbronnen lager uitkwam dan de eerdere berekening aan de hand van lijnbronnen. Hij constateert dat de gedeputeerde dit niet als verandering van de spelregels tijdens het spel ziet.

De heer **Van der Hoek** (ged.) merkt op dat hij net heeft gezegd dat er verandering heeft plaatsgevonden, maar dat die transparant is: het staat in de stukken en er is gemotiveerd waarom dit is gedaan. Daarbij was het op aandringen van de werkgroep.

De PVV heeft gevraagd wat er gebeurt als de woonbootbewoners naar de rechter gaan en de zaak winnen. De gedeputeerde vindt dit een alsdan-vraag die hij niet kan beantwoorden. Ook werd er gevraagd of er gewacht moet worden op de uitspraak. Het antwoord daarop is nee. Het bestuur moet binnen een redelijke termijn besluiten. De inwoners en de initiatiefnemer hebben daar recht op.

De hogedrukaardgasleiding ligt op 269 meter. Op de vraag waarom de provincie een besluit over de plannen neemt, antwoordt de gedeputeerde dat er een initiatiefnemer een aanvraag heeft ingediend die past binnen het beleid en dat een fatsoenlijke overheid een dergelijke aanvraag dient te behandelen. Daarnaast is er een beleidsdoel Wind op Land vastgesteld waarbij in het kader van de energietransitie en een afspraak met het Rijk een bepaalde doelstelling dient te worden gehaald. Daar past deze aanvraag in.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) concludeert dat de rechten van Eneco boven de rechten van de bewoners op een fijne, mooie omgeving worden gesteld.

De heer **Van der Hoek** (ged.) wil zich geen woorden in de mond laten leggen. Hij heeft dit niet gezegd, maar dat de provincie een fatsoenlijke overheid moet zijn en dat iedereen, initiatiefnemer en bewoners, het recht heeft om binnen een bepaalde termijn een fatsoenlijk antwoord te krijgen. Daarom kan de provincie niet wachten op de uitspraak van een traject dat misschien heel ang gaat duren. Als de PVV het belangrijk vindt dat die uitspraak er ligt, moet zij dit meenemen in het eindoordeel over de VVGB. Dat oordeel is echter al aan het begin van het betoog gegeven.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) zegt dat hij blij is dat zijn voorspelling uitkomt.

De heer **Van der Hoek** (ged.) denkt dat de heer Van der Sluijs misschien een ander beroep kan kiezen, zodat hij wat met deze gave kan doen.

In de werkgroep is besproken dat de waarde van huizen minder zou worden en is de planschadeprocedure besproken. De provincie is geen deelnemer geweest van de werkgroep, maar tijdens de inloopavond is het aan de orde gekomen.

De gedeputeerde zegt dat de kennis van de insprekers niet terzijde is geschoven, maar gemotiveerd wordt weerlegd in antwoord op de zienswijze. Hij heeft vanavond geen nieuwe informatie gehoord. Als de insprekers menen dat daar wel sprake van is, vraagt de gedeputeerde zich af waarom die niet in aanvulling op de zienswijze is aangeleverd. Dan kunnen GS er op een ordentelijke manier op reageren. Op de vraag van ONH waarom de windmolens niet in de Wieringermeer komen, antwoordt de gedeputeerde dat het om een aanvraag voor een herstructureringsgebied gaat, waarop wordt gereageerd.

De heer **Leever** (ONH) merkt op dat men bij elk nieuwe windpark verzandt in dezelfde discussie; bewonersgroepen voelen zich in de kuif gepikt, dorpen vallen uit elkaar, woningen worden bedrijfswoningen. De provincie dient een weg te vinden om zo min mogelijk schade voor de burger aan te richten. Hij vraagt waarop het college niet op voorhand aangeeft dat het verstandiger is om naar een ander gebied te kijken en niet sturend optreedt.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) interrumpeert dat PS een nota met zoekgebieden hebben vastgesteld waar het betreffende gebied er een van is. Het is logisch dat partijen daarop inspelen. Hij vindt het raar dat de heer Leever zegt dat het vastgestelde beleid nu niet meer geldt.

De heer **Leever** (ONH) vindt dat er ook iets als voortschrijdend inzicht bestaat.

De heer **Van der Hoek** (ged.) reageert dat net het punt is gemaakt dat de spelregels niet veranderd mogen worden tijdens de wedstrijd. In dit geval zijn het de spelregels over herstructureringsgebieden die moeten worden gevolgd.

De heer Leever heeft opgemerkt dat een rapport gewillig is. De gedeputeerde denkt dat de discussie niet die kant op moet gaan. Ook zegt de heer Leever dat hij tegen is. De gedeputeerde wil meegeven, ook aan andere partijen, dat de zorgvuldige besluitvorming die GS betrachten ook geldt voor PS. Als PS dit besluit afwijzen, verwacht hij dat de fracties een goede en gedegen onderbouwing geven, zodat bijvoorbeeld Eneco op grond van de afwijzing in bezwaar kan gaan.

De heer **Leever** (ONH) wil de gedeputeerde geruststellen; ONH zal straks met een gedegen en verantwoorde motie in PS komen.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt waarom niet in minnelijk overleg met Eneco is besproken of de molens bijvoorbeeld in de Wieringermeer kunnen staan. Hij vraagt of de opmerking dat de provincie zich aan de afspraken moeten houden niet dubbelzinnig is, aangezien de afspraken voor de woonboten die er al 30, 40 jaar liggen ook zijn veranderd.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat er geen ruimte is voor minnelijk overleg als er een concrete aanvraag ligt. De heer Bruggeman neemt daarbij op voorhand aan dat men dit over de rug van de bewoners in andere gebieden kan waarmaken. De gedeputeerde betwijfelt dat, want er zijn altijd mensen die het er niet mee eens zijn. Wat betreft de afspraken vindt de gedeputeerde dat men de zorgvuldigheid niet moet bagatelliseren. De woonboten vallen niet onder het beleid van de provincie en dus gaat de gedeputeerde daar niet op in.

De SP heeft gezegd dat zij de mening al heeft bepaald. De gedeputeerde vraagt zich af wat dan de waarde van de gevraagde aanvullende onderzoeken is.

De heer **Bruggeman** (SP) merkt op dat hij heeft gezegd dat met alle onbeantwoorde vragen voor de SP geldt dat Windpark Spuisluis er niet komt. Dat is iets anders dan zonder meer zeggen dat het er niet komt.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat de heer Bruggeman daarin gelijk heeft en bedankt hem voor de nuancering.

De gedeputeerde vervolgt dat de SP een aantal technische vragen opnieuw stelt, bijvoorbeeld de vraag over de Rijksdienst, de controle op de MW en de gevoelige objecten. Hij verwijst naar de antwoorden op die vragen. Op de vraag over de second opinion komt de gedeputeerde later terug. Hij vraagt op basis waarvan de SP beweert dat de onderzoeken niet kloppen. Ook hierop komt hij later terug, aangezien dit ook door andere partijen is opgemerkt.

De SP heeft ook gevraagd waarom cumulatie bij Windpark Wijk aan Zee wel een reden voor weigering is geweest. In dat geval ging het niet om een herstructureringsgebied en was de cumulatie geen onderdeel. Wat betreft "het knopje" vindt de gedeputeerde dat het goed gemotiveerd is in de tekst dat het niet gewoon een knopje is en dat het niet gaat om het feit dat mensen elkaar kennen. Hij begrijpt dat de heer Bruggeman een rol moet spelen, maar vindt dat die dan wel de gehele context moet noemen.

De vraag of de aanvraag voldoet aan het Besluit over de luchtvaartveiligheid is een technische vraag waar nog een antwoord op komt. Ook werd gevraagd waarom de provincie niet wacht op de vergunning van RWS. Er is zicht op dat die vergunning verleend wordt en dan is dit het goede moment. De opmerking dat ENCI een gevoelig object is, is niet correct. De gedeputeerde zal dit verder in de technische uiteenzetting beantwoorden, maar het is in beginsel een Bevi-instelling en geen gevoelig object. Ook vroeg de SP waar

in artikel 1 staat dat gevoelige objecten alleen gevoelig zijn bij geluidsbelasting en niet bij veiligheid etc. Ook die vraag is technisch beantwoord.

De heer **Bruggeman** (SP) beseft dat de gedeputeerde ook zijn rol moet spelen, maar krijgt graag een goed antwoord over de gevoelige objecten. Zijn vraag was waarom bedrijven, restaurants, elektriciteitscentrales in de definitie van de PRV en de toelichting geen gevoelige bestemmingen zijn.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat dit zoals gezegd in de technische beantwoording staat. Hij is er principieel in dat technische vragen niet weer beantwoord hoeven te worden.

De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat hij graag uitgelegd wil krijgen waarom het geen gevoelige bestemmingen zijn.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat als de heer Bruggeman vindt dat hij daar onvoldoende antwoord op gekregen heeft, hij de technische beantwoording zal uitbreiden. De vraag was of het gevoelige objecten zijn en niet of het Bevi-objecten zijn.

De SP vroeg of het "afvoeren" van de woonbootbewoners een initiatief was van de provincie. De gedeputeerde antwoordt dat dit een initiatief was van RWS en de gemeente Velsen. De volgorde van de ondertekening van de brief zegt niet wie daarin leidend is. Op de vraag waarom de woonboten weg moeten als ze niet relevant zijn voor de aanvraag, antwoordt hij dat dit een besluit is van de gemeente Velsen die vindt dat ze in strijd zijn met het bestemmingsplan en de bouwvergunning. De provincie heeft een beperkte rol omdat zij alleen gaat over de bebouwing op de kade. In de afstemming daarover heeft de provincie wel een rol genomen om de partijen bij elkaar te brengen. In het kader van een goede communicatie met de bewoners heeft de provincie er ook op aangedrongen dat er een omgevingsmanager zou komen. De provincie is echter niet de handhavende partij, alleen eventueel met betrekking tot de bebouwing op de kade.

De heer **Klein** (CU-SGP) vraagt of de omgevingsmanager al aan het werk is.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat dit zo is.

De heer Bruggeman heeft opgemerkt dat het vertrouwensbeginsel bij de aanvraag zou zijn geschonden in relatie tot de motivering bij de sluisaanvraag. De gedeputeerde komt hier in de technische beantwoording op terug.

De CU-SGP vroeg naar de perceptie over het niet eens worden. De gedeputeerde zegt dat hij probeert als een van de betrokken partijen ervoor te zorgen dat er een dialoog plaatsvindt en dat de initiatiefnemer zijn verhaal kan vertellen en kan uitleggen welke waarborgen hij belangrijk vindt in relatie tot de bewoners. Voor GS is van belang dat het proces goed loopt en dat mensen betrokken worden. Het blijft een dialoog en dat betekent dat men niet altijd gelijk krijgt. Men luistert naar elkaars argumenten, maar het kan eindigen bij de Raad van State.

De CU-SGP vroeg of het monitoringssysteem van emissies in de toekomst kan worden gebruikt om het effect op de windmolens te meten. GS gaan dit nader onderzoeken en komen hierop terug in een technisch antwoord. Op de vraag of de aanvraag voor het windpark de reden is dat de woonboten weg moeten is het antwoord nee.

De PvdA vroeg hoe de gedeputeerde aankijkt tegen de rapporten over de luchtkwaliteit en of hij daarvoor zijn hand in het vuur steekt. De gedeputeerde zegt dat GS de rapporten hebben ingediend en er dus achterstaan.

50PLUS heeft gevraagd hoe het zit met de ontheffingen die aan de woonbootbewoners zijn verstrekt. De gedeputeerde antwoordt dat die zijn ingetrokken.

De VVD en ook anderen hebben gevraagd hoe onafhankelijk de rapporten zijn en of ze betrouwbaar zijn als de aanvrager ze betaalt. De gedeputeerde zegt dat het gebruikelijk en noodzakelijk is dat de indiener van een plan zelf de noodzakelijke onderzoeken laat doen en betaalt en daarmee onderbouwt waarom het plan uitvoerbaar is. De provincie neemt het resultaat niet klakkeloos aan, maar laat dit controleren door het OD NZKG. Als partijen de rapporten niet vertrouwen, vertrouwen ze dus eigenlijk hun eigen dienst niet. Wat de gedeputeerde betreft is de onafhankelijkheid voldoende getoetst. Als er rare dingen in rapporten staan, worden er zeker vragen gesteld, ook aan de indiener en ook over de conclusies. De OD doet dit heel nauwkeurig in samenspraak met zijn deskundigen. Als er zaken zijn die niet kloppen, worden die aan GS gemeld.

De heer **Kramer** (VVD) vindt dit een interessant punt dat dieper ingaat op de behandeling van een aanvraag. Hij vraagt of er veel interactie is tussen de onderzoekers en de Omgevingsdienst.

De heer **Van der Hoek** (ged.) antwoordt dat dit zo is. Er is veel interactie en er zijn veel vragen vanuit de Omgevingsdienst.

D66 vroeg of dit de laatste aanvraag is in het kader van de taakstelling Wind op Land. De gedeputeerde zegt dat dit klopt.

GroenLinks heeft gevraagd hoe GS aankijken tegen een second opinion door het RIVM. De gedeputeerde antwoordt dat dit niet gebruikelijk is. PS zouden dat expliciet moeten aangeven. Zoals hij net zei is daar een standaardprocedure voor en is de manier waarop het nu is uitgevoerd niet ongebruikelijk. De Omgevingsdienst doet de controle. GS vinden de nota's zoals die nu worden aangeboden voldoende om te besluiten.

De PvdD heeft gezegd dat er strenge maatregelen t.a.v. de luchtkwaliteit moeten worden gesteld. De gedeputeerde begrijpt de zorg, zeker voor het IJmond- en Noordzeekanaalgebied, en vindt dat zeker een belangrijk onderdeel in het kader van de verduurzaming. Het is echter niet het onderwerp van vanavond.

TWEEDE TERMIJN:

De heer **Van der Sluijs** (PVV) bedankt de gedeputeerde voor de antwoorden die hij verfrissend en lekker kort vond. Hij heeft vandaag geleerd dat draagvlak geen criterium is en dat de 685,5 MW aan windmolens moeten worden gehaald, ondanks dat de burgers daarvan de fysieke en financiële last dragen door ODE, planschade en waardevermindering van het huis. De provincie geeft schriftelijk aan dat zij niet weet wat in de werkgroep daarover is besproken. De heer Van der Sluijs vindt dat erg jammer.

Andere zaken die de heer Van der Sluijs heeft geleerd zijn dat zienswijzen niet worden besproken maar weerlegd - een mooie manier om te zeggen dat men er niets mee doet - en dat de rechten van Eneco belangrijk zijn omdat men een fatsoenlijke overheid wil zijn.

Als alle windmolens zijn geplaatst, zal de provincie tot 2050 zo'n 200 miljard aan FDE betalen, die geïnd wordt via de ODE. De heer Van der Sluijs vindt dat men zich moet afvragen of men goed bezig is. Misschien dat men een andere weg moet inslaan.

De **voorzitter** merkt op dat de SP nog 30 seconden spreektijd heeft, die ook bewaard kan worden voor de vergadering van donderdag.

De heer **Bruggeman** (SP) realiseert zich dat hij zich al onmogelijk heeft gemaakt bij zijn collega De Groot, maar dat in de Statenvergadering zal blijken dat de SP faliekant tegen het windpark is.

De heer **Klein** (CU-SGP) vindt het fijn dat men gaat onderzoeken of het monitoringssysteem geschikt is. Als dit niet het geval is, wil hij graag op een andere manier kunnen bekijken wat de effecten zijn.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) merkt op dat monitoring pas achteraf plaatsvindt, als het kwaad al geschied is.

De heer **Klein** (CU-SGP) zegt dat hij in de eerste termijn heeft aangegeven dat hij geen reden ziet om te twifelen aan de rapporten waarin staat dat er weinig effect wordt verwacht. Vanwege de zorg bij de insprekers vindt hij het belangrijk om dit achteraf te kunnen bevestigen.

De heer Klein vindt dat de gedeputeerde weinig woorden vuil maakt aan de woonboten. Hij begrijpt dat de provincie alleen over de bebouwing op de wal gaat, maar het lijkt erop dat het iets met elkaar te maken heeft dat de woonboten weg moeten en de windmolen er komen. Vanuit de zorgvuldigheid en de rol van de provincie in het proces rond windmolens vraagt hij of GS er bij de gemeente Velsen op willen aandringen dat er op een correcte manier met de woonbootbewoners wordt omgegaan, er besluiten worden genomen die juridisch aanvechtbaar zijn en er eventueel een redelijke compensatieregeling komt.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of hij goed gehoord heeft dat de heer Klein zegt dat er besluiten moeten worden genomen die juridisch aanvechtbaar zijn.

De heer **Klein** (CU-SGP) licht toe dat de gemeente een besluit dient te nemen waarover men naar de rechter kan gaan. Hij begrijpt van de insprekers dat er over bepaalde zaken een verklaring wordt afgegeven zonder dat daar een officiële beschikking aan ten grondslag ligt. De overheid dient de burgers rechtszekerheid te geven.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) bedankt de gedeputeerde voor de duidelijke antwoorden. Hij vindt het belangrijk dat de gedeputeerde achter de rapporten staat en niet aan de uitkomsten twijfelt. Wat betreft de luchtkwaliteit sluit hij zich aan bij wat D66 benadrukt, dat men in deze regio al druk bezig is. Hij roept

op om daarmee door te gaan door een dialoog met de bewoners en de gemeenten te voeren over de manier waarop de milieubelasting in het gehele gebied naar beneden gebracht kan worden. De gedeputeerde heeft aangegeven zich betrokken te voelen bij de woonbootbewoners en dat een omgevingsmanager is aangesteld. Dat is heel goed, maar de heer Papineau Salm sluit zich aan bij de oproep van de heer Klein om in overleg met de gemeente Velsen ervoor te zorgen dat men zorgvuldig handelt.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft de gedeputeerde horen zeggen dat omdat GS met een enorme nota van beantwoording van de zienswijze komen, hij dit ook van de PS-leden verwacht. Als de gedeputeerde een motivatie van tien kantjes wil waarin staat waarom mevrouw De Meij tegen de windmolens is, kan hij die voor de volgende PS-vergadering krijgen. Zij vindt het wel vreemd dat hij er zo over denkt. Mevrouw De Meij herinnert D66 eraan dat het de motie over draagvlak ook heeft ondertekend. Mevrouw Kocken heeft een betoog gehouden dat draagvlak voor de Raad van State geen reden is om iets af te wijzen, maar mevrouw De Meij vindt dat de fractie ook zelf een verantwoordelijkheid heeft om het draagvlak te beoordelen. Zij had begrepen dat GroenLinks voor draagvlak is. In deze situatie is dat schijnbaar niet het geval.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) merkt op dat zij heeft gezegd dat in het kader van een VVGB getoetst moet worden aan ruimtelijke argumenten en dat de Raad van State heeft gezegd dat draagvlak daarbij geen rol speelt. Het is geen toetsingselement. Zij vindt het een beetje makkelijk om te doen voorkomen alsof PS iets kunnen doen wat niet kan en daarom heeft ze er een punt van gemaakt.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zegt dat zij dit heeft begrepen, maar het raar vindt dat het terzijde wordt geschoven. De gedeputeerde heeft gezegd dat de provincie een beperkte rol heeft wat betreft de woonboten. Mevrouw De Meij vraagt waar het begrip "fatsoen" is gebleven. PS moeten een afweging maken van alles wat vanavond aan de orde is geweest. Schijnbaar hebben de woonbootbewoners geen rechten. Als men zich blijft verschuilen, wordt het qua ruimtelijke procedures problematisch. Zij kan zich voorstellen dat de burgers geen fiducia hebben in de politiek. De CU-SGP heeft gezegd dat het niet helder was dat door de gemeente Velsen een gedoogverklaring is afgegeven. Mevrouw De Meij wil het anders verwoorden: dit is gewoon een uitgenast besluit geweest om niets te hoeven betalen. Zij heeft in de stukken niets over compensatie gelezen en vindt dat bizar. Tot slot zegt mevrouw De Meij dat zij niet van mening is veranderd door de beantwoording van GS.

De **voorzitter** merkt op dat ook mevrouw De Meij nog een halve minuut spreektijd over heeft.

De heer **Kramer** (VVD) heeft begrepen dat GS het niet noodzakelijk vinden om een second opinion uit te voeren. Het ging de bewoners hierbij voornamelijk om de gezondheid. Daarom vond hij het interessant dat D66 de monitoring naar voren bracht. Hij denkt dat als uit de monitoring blijkt dat de gezondheid op het spel staat, de verantwoordelijkheid daarvoor bij Eneco moet worden neergelegd met de toevoeging dat daar consequenties aan zitten. Hij vraagt of dit kan worden toegevoegd aan de verklaring.

De heer **Heijnen** (CDA) bedankt GS voor de uitgebreide beantwoording. Hij sluit zich aan bij de CU-SGP wat betreft de woonboten. Het besluit staat dan wel los van het besluit over windmolens, maar het is vanavond wel uitgebreid aan de orde gekomen. De provincie heeft een coördinerende rol en hij wil GS oproepen om samen met de andere betrokken overheden een zorgvuldige overheid te zijn en goede besluiten te nemen en eventueel te komen met compensatie als dit nodig is.

Mevrouw **Strens** (D66) bedankt GS voor de reactie. Met betrekking tot de monitoring merkt zij op dat de windmolens niet de bron van het fijnstof zijn, maar dat mogelijk verplaatsen. Zij vindt het vooral belangrijk om te kijken naar de luchtkwaliteit in het gebied en naar verbetering in de milieudialoog. Zij heeft niet de intentie gehad om achteraf de discussie te voeren of de windmolens wel of geen stof verplaatsen. Mevrouw De Meij noemde D66 in combinatie met het draagvlak. Mevrouw Strens vindt het belangrijk dat PS zijn rol zuiver spelen. Draagvlak is geen criterium als het gaat om ruimtelijke ordening. Mevrouw De Meij kan dat raar vinden, maar dit is de vijfde of zesde keer dat een VVGB aan de orde is en elke keer is daarover discussie geweest. Zij vindt het raar dat mevrouw De Meij elke keer doet of dit nieuwe informatie is. Het kan in de totale afweging worden meegenomen, maar mevrouw Strens vindt het belangrijk integer zijn en te kijken naar de argumenten voor een goede ruimtelijke ordening.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) hoort de gedeputeerde zeggen dat hij niet ingaat op de status van de woonboten, die zij vrij cruciaal vindt. Of ze liggen daar en moeten erkend worden als gevoelige bestemming en dan kan er geen windmolen binnen 600 meter komen te staan, of ze liggen daar niet legaal, maar dan betekent dat niet per se dat ze niet als gevoelige bestemming kunnen worden aangeduid. De gedeputeerde geeft wel antwoord op de vraag of de woonboten weg moeten omdat er windmolens komen. Zij begrijpt niet waarom de ene vraag wel en de andere niet beantwoord kan worden. Men kan inderdaad niet wachten tot alle procedures zijn gevoerd, maar RWS heeft de ontheffing ingetrokken en dat wordt aangevochten. Het hoeft niet zo lang te duren voordat daarover helderheid is. Mevrouw Kocken kan zich voorstellen dat men daarop wil wachten omdat dit gevolgen heeft voor het vaststellen van het antwoord op de vraag of er goede ruimtelijke gronden zijn om de vergunning af te geven.

De heer **Van der Hoek** (ged.) gaat in op de opmerking van de PVV dat de inbreng terzijde wordt geschoven. De gedeputeerde heeft gezegd dat die wordt weerlegd en dat dit wordt onderbouwd.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) zegt dat hij niet "terzijde schuiven" maar "besproken" heeft gezegd.

De heer **Van der Hoek** (ged.) begrijpt dat men het verhaal rond de woonboten kan opvatten als dat de provincie een formele houding heeft en dat het de provincie niks doet. Hij geeft aan dat de strikte houding geldt t.a.v. de juridische positie. Er is ook een feitelijke situatie waarin wel rekening wordt gehouden met de bewoners en dat de woonboten daar liggen, bijvoorbeeld door het openstellen van de burenregeling van Eneco. Er wordt wel degelijk gekeken naar de transitiefase tot 2023. RWS heeft de vergunning ingetrokken en daarvoor kan men naar de rechter gaan. De gemeente Velsen heeft een gedoogverklaring afgegeven waar geen rechtsgang tegen openstaat. De gedeputeerde wil daar niet al te veel van vinden, omdat hij zich niet wil bemoeien met het beleid en de overwegingen van de gemeente Velsen die daarin autonoom is. Omdat het GS wel iets doet, hebben ze het overleg gezocht met de partijen en een omgevingsmanager als direct aanspreekpunt voor de bewoners aangesteld. En natuurlijk gaat het gesprek met RWS en gemeente Velsen over zorgvuldigheid en informeren. De overwegingen van de gemeente zijn dat er geen bestemmingsplan en geen bouwvergunning is. Dat zijn zaken die de rechter moet toetsen. Natuurlijk is de gedeputeerde voor fatsoen. Daarom wil hij zorgvuldig te werk gaan en heeft hij dit ook ingebracht.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vindt het goed dat zorgvuldigheid hoog in het vaandel staat. Hij vraagt wat de rol van de provincie is als die ontdekt dat er onzorgvuldig wordt gehandeld en mensen in de knel komen.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat dit een alsdan-vraag is. De provincie heeft daar oog voor en zal gepast haar inbreng laten gelden, binnen de mogelijkheden die zij heeft. GroenLinks vroeg of men kan wachten op de rechtsgang. GS schatten in dat het toch al gauw anderhalf jaar duurt voor er een definitieve uitspraak ligt. Dat duurt te lang in het kader van de zorgvuldige beantwoording en behandeling van de aanvraag. GS vinden dat zij daar niet op kunnen wachten. Wat betreft de monitoring wordt gekeken naar de mogelijkheden. Dit komt terug in de technische beantwoording.

De **voorzitter** concludeert dat het punt als besprekstuk naar PS wordt doorgeleid.